

Stáže zawodowe w Niemczech z Zespołem Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie.

11.12.2025

Stáže zawodowe w Niemczech z Zespołem Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Stáže zawodowe w Niemczech z Zespołem Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie.

Zespół Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie zapewnia uczniom Technikum Leśnego możliwość uczestnictwa w różnorodnych działaniach z zakresu współpracy

Stáže zawodowe w Niemczech z Zespołem Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie.

Zespół Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie zapewnia uczniom Technikum Leśnego możliwość uczestnictwa w różnorodnych działaniach z zakresu współpracy międzynarodowej. Ważnym dla kształcenia zawodowego przyszłych leśników aktualnym przedsięwzięciem jest „Ochrona lasu - staże zawodowe w Niemczech” z dofinansowaniem z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) 2021-2027 w wysokości 221 576,96 zł (wartość całkowita to 268513,04 zł).

Naszym partnerem jest Niedersächsisches Forstliches Bildungszentrum w Seesen –

Münchehof. Aktualnie realizujemy 5 projekt współpracy, wcześniejsze były dedykowane użytkowaniu lasu, maszynoznawstwu leśnemu i pozyskaniu drewna wielooperacyjnymi maszynami leśnymi (harwester/forwarder).

Stażyści to 3 ośmioosobowe grupy uczniów, kształcących się w zawodzie technik leśnik pod opieką nauczyciela.

Czas stażu jednej grupy: 2 tygodnie.

Podstawowy cel projektu: lepsze przygotowanie uczestników do wejścia na rynek pracy.

Dotychczas odbyły się wyjazdy 2 grup w tym roku, w terminie wiosennym i jesiennym, ostatnia grupa wyjedzie na wiosnę 2025 r.

Podczas stażu uczniowie mają okazję zobaczyć różnice w prowadzeniu gospodarki leśnej w obu krajach oraz odkrywać kulturę i zwyczaje Niemiec.

27 listopada podczas szkolnej konferencji, stażyści z 1 i 2 grupy przekazali innym uczniom i nauczycielom informacje ze swoich zrealizowanych staży.

Podróż z Rucianego-Nidy do Münchehof zajmuje ok. 16 godzin (ok. 986 km przejechanych autokarem rejsowym firmy Sindbad). Na miejscu stażyści zapoznani zostali z terenem ośrodka, w którym przez następne 2 tygodnie mieli wzbogacać wiedzę z zakresu ochrony lasu, poznawać metody wykorzystane w Niemieckich lasach czy strukturę Dolnosaksońskich Lasów Państwowych (Niedersächsischen Landesforsten), a następnie:

- przedstawiono im ogólną strukturę Niemieckich Lasów Państwowych, które stanowią tylko ok. 29% Niemieckich lasów. W Dolnej Saksonii powierzchnia leśna wynosi blisko 1.2 mln ha, z czego jedynie 28% obejmują lasy państwowe (tzw. Landy). Dla porównania w Polsce udział lasów państwowych wynosi ok. 77%, a w samym województwie warmińsko-mazurskim średnio 90%;

- omówiono aktualny skład gatunkowy lasów Dolnej Saksonii, w którym dominują świerk *Picea*, sosna *Pinus*, buk *Fagus* i dąb *Quercus*. Choć naturalnie największy udział miały buki, do 2018 roku przeważały tam monokultury świerkowe, wynikające m.in. z powojennego braku funduszy, niskich kosztów sadzenia świerka oraz planów rozwoju kopalń, które zwiększały zapotrzebowanie na ten gatunek. W 2018 roku przez region przeszły wichury, powodując uszkodzenie około 950 000 m³ drewna – tyle zarejestrowano jako „sturmholz” („powalone / wyrócone drzewa”).

Uszkodzone drzewostany świerkowe stały się łatwym celem dla kornika drukarza *Ips typographus*. Podczas gdy prowadzono prace porządkowe po wichurach, doszło do

intensywnej gradacji szkodnika, której nie udawało się skutecznie powstrzymać. Uczniom wyjaśniono, że na podstawie zaistniałej sytuacji rozpoczęto wyciąganie wniosków i poszukiwanie zarówno krótkoterminowych, jak i długoterminowych rozwiązań do czego zalicza się m. in. bieżące monitorowanie warunków pogodowych -prognozowanie zagrożeń, regularne obserwacje liczebności szkodników przy użyciu np. pułapek feromonowych oraz dbanie o zróżnicowanie gatunkowe nowych nasadzeń.

W lasach Dolnej Saksonii preferowane są odnowienia naturalne; sadzenia prowadzi się głównie w celu zwiększenia różnorodności gatunkowej oraz powrotu do bardziej naturalnych składów drzewostanów.

W wyżej położonych partiach lasów planuje i prowadzi się nasadzenia sosny *Pinus*, daglezi *Pseudotsuga*, oraz świerka *Picea* i naturalnie występujących gatunków liściastych. W niższych częściach dominują buk *Fagus*, dąb *Quercus*, jarząb *Sorbus* i inne gatunki dostosowane do typu występujących siedlisk.

Drzewostany liściaste, np. buki, rozdzielane są pasami o szerokości około 15 m, obsadzonymi zwykle gatunkami iglastymi, takimi jak świerk *Picea*, modrzew *Larix* czy daglezi *Pseudotsuga*.

Z powodu warunków pogodowych spowodowanych ukształtowaniem terenu, aż 50% powierzchni zajmują starodrzewia, porównując w Polsce kępy ekologiczne wynoszą 5%.

W młodych odnowieniach zagrożenie stanowią również gryzonie, dziki oraz jeleniowate, które mogą zgryzać, łamać lub wykopywać sadzonki. Prowadzi się regularne kontrole stopnia uszkodzeń oraz stosuje tymczasowe grodzienia. Podczas zajęć terenowych wyszukiwano i oznaczano drzewa podgryzione przez gryzonie, a także umieszczano w glebie 10-centymetrowe fragmenty gałązek jabłoni o długości 50 cm, rozmieszczone co 2 m. Po tygodniu umożliwia to ocenę poziomu zagrożenia - za istotne zagrożenie uznaje się zgryzienia przekraczające 20%, stosowanie pułapek na gryzonie jest w Niemieckich lasach aktualnie zabronione.

Przedstawiono również inne oprócz kornika drukarza *Ips typographus* szkodniki owadzie zagrażające drzewostanom Dolnej Saksonii, m.in. opiętka dwuplamowego *Agrilus biguttatus*, wyrynnika dębowca *Platypus cylindrus* żerującego na dębie oraz strzygonię choinówkę *Panolis flammea* atakującą sosny. Zaprezentowano ich chodniki, fazy rozwojowe oraz różnice w sposobie i okresach żerowania.

Zaprezentowane także zostały drzewa dębowe ze śladami pożywiania się na nich ptaków, które to wydziobują korę w poszukiwaniu owadów oraz charakterystyczne trocinki wskazujące na obecność owadów.

W dalszej części stażu omówiono choroby grzybowe drzew oraz ich wpływ na drzewostany, charakterystykę i okresy występowania, a także zaprezentowano przykłady w terenie.

Zwrócono uwagę na zagrożenia wynikające również z czynników pogodowych i działalności człowieka; Omówiono zasady ochrony przeciwpożarowej, w tym stosowanie pasów przeciwpożarowych obsadzanych gatunkami liściastymi oraz dostosowywanie sprzętu i pojazdów do warunków terenowych.

Podczas zajęć przedstawiono też praktyczne zastosowanie środków ochrony roślin, sposób obliczania ilości substancji do oprysków oraz środki owadobójcze dopuszczone do stosowania w Niemczech.

Uczniowie mieli także okazję zobaczyć i ćwiczyć na systemach GIS wykorzystywanych w Niemczech, służące m.in. do dokumentowania, kontroli i planowania prac leśnych.

Podkreślono, że w Niemczech praca leśnika ściśle łączy się z łowiectwem, a uczestnictwo w polowaniach jest powiązane z obowiązkiem posiadania licencjonowanego psa myśliwskiego. Gospodarka łowiecka pozostaje w ścisłej relacji z działaniami leśnymi - dba się o dostępność stanowisk, zróżnicowanie wiekowe drzewostanów oraz obecność starych i powalonych pni, sprzyjających niektórym gatunkom zwierzyny.

Zorganizowano uczestnikom również wycieczki, które pozwoliły na zapoznanie się z krajobrazem Dolnej Saksonii i odkrywanie historii regionu poprzez zapoznanie m. in. ze starymi zabudowaniami, zabytkami:

- wejście na Brocken - najwyższy szczyt gór Harz 1142 metrów n.p.m.; po drodze była okazja do obserwowania obszarów Parku Narodowego Harz oraz szkód wywołanych przez kornika drukarza,
  - wycieczka do Goslar, miasta z zabytkową kopalnią, starówką i pałacem cesarskim.
- Staże w Niemczech stały się dla młodzieży nie tylko okazją do praktycznego zastosowania w niemieckim środowisku wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie nauki w szkole w zakresie ochrony lasu ale także do porównania sposobów gospodarowania i spojrzenia na las w szerszym kontekście. Komunikacja odbywała

się w języku niemieckim i angielskim.

Halina Pańkowska

Nikodem Malinowski

ZSL

- Logo ZSL i partnera:

- [Udostępnij](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)